

OPRACOWNIE PROJEKTU PLANU ZADAŃ OCHRONNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA SUWALSKA PLH200003. ETAP II.

ICHTIOFAUNA

mgr inż. Grzegorz Pul

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Podstawą opracowania były:

1. Dane publikowane

-Białokoz W., Chybowski Ł. 1997. Ichtyofauna systemu rzeczno-jeziorowego Czarnej Hańczy. PIOŚ, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa.

-Chybowski Ł i inni. 2002: Zmiany składu ichtyofauny rzeki Czarnej Hańczy, IRŚ Olsztyn

2. Dane niepublikowane

-Dane z odłowów kontrolnych na rz. Czarna Hańcza, Gosp. Ryb. PZW w Suwałkach

3. opracowania

-Operaty rybackie jez. Hańcza i rz. Czarna Hańcza

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Odłowy na jeziorze Hańcza prowadzono przy użyciu różnych narzędzi połowowych. Na rzece Czarna Hańcza przeprowadzono je metodą jednokrotnego elektropołowu, zgodnie z obowiązującą normą europejską (The European Standard EN 14011:2003). Odłowione ryby były określone do gatunku, liczone i wypuszczane do wody. Długość odławianego odcinka badawczego wynosiła ok 150m linii brzegowej. Rz. Czarną Hańczę odławiano na całej szerokości, brodząc pod prąd wody na odcinku ok 100 m z jednym anodoczerpakiem zasilanym z plecakowego impulsowego urządzenia połowowego (RADET IUP-12, 350 V, 3,5 A).

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Odłowy przeprowadzono na następujących stanowiskach:

1. Jezioro Hańcza – stanowiska wzdłuż linii brzegowej
2. rz. Czarna Hańcza powyżej jez. Hańcza, w m. Bachanowo, w m. Turtul – 3 stanowiska

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

W Ostoju Suwalskiej stwierdzono występowanie trzech gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej:

1. kocz (*Cobitis taenia*) Kod 1149

2. minoga ukraińskiego (*Eudontomyzon mariae*) Kod 1098

3. głowacza białopłetwego (*Cottus gobio*) kod 1163

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Wyniki odłowów:

Kozę – stwierdzono na 5 stanowiskach zarówno w jeziorze Hańcza jak i rzece Czarna Hańcza. Nigdzie nie tworzyła licznej populacji.

Głowacza białołetwego stwierdzono na 4 stanowiskach w jeziorze Hańcza oraz rzece Czarna Hańcza. Nigdzie nie tworzył licznych populacji.

Minoga ukraińskiego stwierdzono w rzece Czarna Hańcza – brak danych liczbowych.

Prawdopodobne jest występowanie w jeziorach Ostoi Suwalskiej: piskorza i różanki, ale ich obecność wymaga potwierdzenia w odłowach kontrolnych.

Koza *Cobitis taenia* Linnaeus, 1758 Kod 1149

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

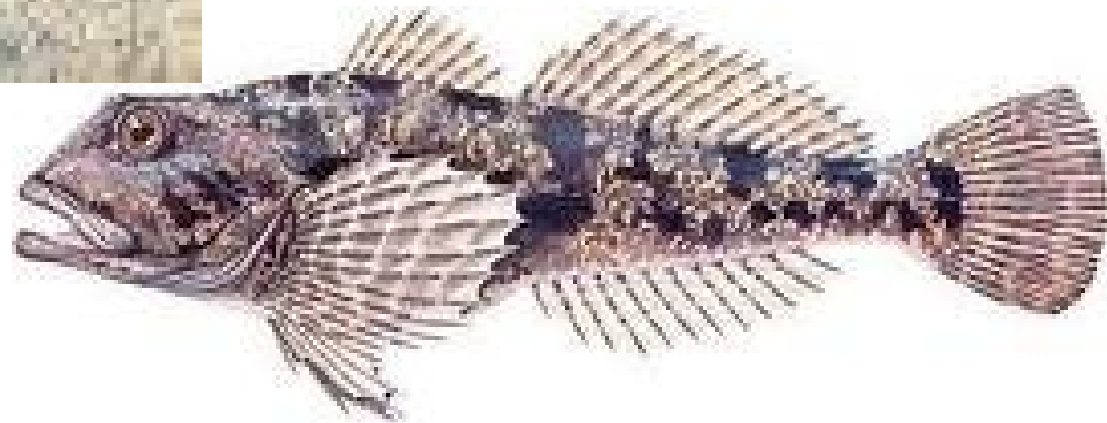
Koza *Cobitis taenia* Linnaeus, 1758 Kod 1149

Ciało kozy jest wydłużone i bocznie spłaszczone. Głowa jest mała. Dolny otwór gębowy otaczają trzy pary wąsików. Płetwy są lekko zaokrąglone. Ubarwienie ciała kozy jest bladokremowe z licznymi ciemnobrązowymi plamami na grzbiecie i bokach. Plamy te tworzą cztery wyraźne pasy. Kozą dojrzewa w drugim i trzecim roku życia, gdy osiągnie długość 6cm. Tarło odbywa od maja do końca czerwca, gdy temperatura osiągnie 16-18°C. Ikrę składa na podwodnych roślinach. Kozą jest gatunkiem krótkożyjącym. Najstarsze osobniki dożywają 6 lat i dorastają maksymalnie do 10cm. Żyje na dnie piaszczystym lub mulisto – piaszczystym. Większość dnia spędza zakopana w podłożu, uaktywnia się w porze nocnej. Na terenie Jeziora Hańcza koza tworzy populację osiadłą o nieznanym liczebności.

Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (Linnaeus, 1758) Kod 1163

Głowacz białopłetwy *Cottus gobio* (Linnaeus, 1758) Kod 1163

Ciało głowacza jest wrzecionowate, niskie i obłe. Głowa duża i szeroka. Płetwy grzbietowe połączone ze sobą przebiegają niemal wzdłuż całego ciała. Płetwy piersiowe są duże i rozłożyste. Ubarwienie głowacza jest nieregularne, tworzy brunatno – zielone plamy. Brzuch jest jasny. Wszystkie płetwy pokryte ciemnymi plamami.

Głowacz żyje w rzekach górskich i potokach, a także w rzekach nizinnych o dnie kamienistym lub piaszczystym. Tarło odbywa od lutego do maja. Odżywia się głównie fauną denną, larwami owadów nie gardzi także ikrą. Dorasta średnio do 8-10cm, maksymalnie osiąga 15cm. Głowacz białopłetwy traktowany jest jako bioindykator czystości wód. Najczęściej spotykane są w rzekach o najwyższych parametrach fizyko – chemicznych.

Na terenie jeziora Hańcza oraz rzeki Czarna Hańcza głowacz białopłetwy tworzy populację osiadłą o nieznanym liczebności.

INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* (Berg,) Kod 1098

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae* (Berg,) Kod 1098

Ciało dojrzałych płciowo osobników jest silnie wydłużone i cylindryczne. Larwy podobne są do młodych węgorzy i osiągają długość do 22cm. Larwy mają niewidoczne, zarośnięte skórą oczy. Głowa larwy jest tępo zakończona. Długość osobników przeobrażonych wynosi 13-20cm. Samice osiągają nieco większe rozmiary niż samce. Głowa minoga zakończona jest przyssawką z licznymi wyrostkami skórnymi. Za głową po każdej stronie minóg ukraiński ma siedem par otworów skrzelowych. Dwie płetwy grzbietowe są oddzielone. Pierwsza wyraźnie niższa od drugiej.

U osobników dojrzałych płciowo grzbiet i górne partie boków są ciemnoszare lub czarne, zaś boki i brzuch białe ze srebrzystym odcieniem. Grzbiet larw jest brązowy, a boki i brzuch żółtawe. Minóg ukraiński jest gatunkiem niepasżytniczym. Formy dorosłe nie pobierają pokarmu, bowiem ich przewód pokarmowy ulega atrofii. Larwy zagrzebane w piasku odżywiają się glonami i dertytusem. Okres larwalny u minoga ukraińskiego trwa od 4 do 6 lat. Od przeobrażenia do tarła upływa 6-10 miesięcy. Po rozrodzie wszystkie osobniki giną.

Na terenie rz. Czarna Hańcza minóg ukraiński najprawdopodobniej tworzy populację osiadłą o nieznanej liczebności.

Stan ochrony przedmiotów objętych planem

- 1. Koza** - ogólna ocena FV. Bardzo dobry stan środowiska i siedlisk oraz struktura wiekowa populacji powodują, że szanse zachowania gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.
- 2. Głowacz białopłetwy** - ogólna ocena FV. Stwierdzony w jeziorze Hańcza i rzece Czarna Hańcza. Nie tworzy licznych populacji. Bardzo dobry stan środowiska i siedlisk oraz struktura wiekowa populacji powodują, że szanse zachowania gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.
- 3. Minóg ukraiński** - ogólna ocena FV. Stwierdzony w rzece Czarna Hańcza. Brak danych co do liczebności i struktury wiekowej populacji. Dobry stan środowiska i siedlisk powodują, że szanse zachowania gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.

Analiza zagrożeń

120 Nawożenie

701 Zanieczyszczenie wód

830 Regulowanie koryt rzecznych

952 Eutrofizacja

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Dziękuję za uwagę

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W BIAŁYMSTOKU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

